Taina Pieski, kansainvälisten asioiden yksikön johtaja
Tuija Maanoja, erityisasiantuntija

23.1.2019
UaV kuuleminen

POHJOISEN ULOTTUVUUDEN LIIKENNE- JA LOGISTIIKKAKUMPPANUUS (NDPTL)

Pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanuus perustettiin lokakuussa 2009. Pohjoisen ulottuvuuden alue kattaa Luoteis-Venäjän, Itämeren ja arktiset alueet mukaan lukien Barentsin alueen.

Pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanuuden sihteeristösopimuksen osapuolina on tällä hetkellä 10 maata: Norja, Venäjä, Ruotsi, Suomi, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, ja Valko-Venäjä.

Pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanuuden tavoitteena on edistää yhteistyötä liikenteen ja logistiikan joustavoittamiseksi, vauhdittaa pohjoisiin liikenneväyliin liittyviä hankkeita ja koordinoida yhteistyötä tärkeissä liikennepoliittisissa kysymyksissä.

Liikenne- ja logistiikkakumppanuus on ollut hyödyllinen myös EU:n TEN-T-hankkeiden, Itämeren alueen yhteistyön sekä arktisen ja Barents-yhteistyön toteuttamisessa. Kumppanuusmaiden välisten heikentyneiden suhteiden vuoksi hankkeita ei kuitenkaan ole pystytty edistämään täysimääräisesti. Etenkin Krimin valtaamisen ja Itä-Ukrainan konfliktin aiheuttama halkeama Venäjän ja EU:n suhteissa on heijastunut NDPTL:n käytännön yhteistyöhön.

Kumppanuuden hallinnollisten ja teknisten tehtävien hoitamista varten osapuolet perustivat sihteeristön, joka toimii Helsingissä. Valtiosopimuksen nojalla Suomi on sitoutunut sihteeristön kustannusten rahoittamiseen vuodesta 2012 alkaen (Sopimus pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanuuden sihteeristöstä (7/2011). Tarvittava rahoitusosuus maksetaan talousarviosta liikenne- ja viestintäministeriölle osoitetuista toimintamenoista. Suomen rahoitusosuus vuonna 2019 on 40 000 euroa.

NDPTL:n mandaatti päättyy 20.10.2019, ja viisivuotinen jatko voidaan tehdä NDPTL-kumppanimaiden yhteisjulistuksella.

Vuoden 2017 korkean tason kokouksessa Moskovassa vahvistettiin riippumattoman evaluoinnin tekeminen vuoden 2018 aikana. Kumppanimaat tekevät johtopäätöksensä jatkosta helmikuussa 2019 valmistuvan evaluoinnin tulosten pohjalta. Suomi toivoo, että evaluointi tuo kehitysehdotuksia ja auttaa jatkamaan yhteistyötä selkeämmältä pohjalta. NDPTL:ssä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia kehittää Pohjois-Euroopan raja-alueiden infrastruktuuria. Latvia toimii NDPTL:n Steering Committeen puheenjohtajana vuoden 2019 alusta ja järjestää kokouksen heti kun evaluoinnin tulokset on saatu.

Marraskuussa 2018 Kiirunan Steering Committee –kokouksessa Latvia korosti puheenjohtajuusohjelmassaan konkreettista toimintaa, liikennepoliittisten kysymysten käsittelyä ja hyvien käytäntöjen vaihtoa. Latvia vakuutti, että NDPTL on maalle tärkeä yhteistyöfoorumi. Venäjä liputti kokouksessa vahvasti NDPTL:n jatkon puolesta ja totesi, että alueellinen liikenneyhteistyö on tärkeää ja totesi, että NDPTL:n potentiaalia ei ole hyödynnetty riittävästi.

Norja toimii seuraavan High Level Meeting –kokouksen puheenjohtajana. Kokous on siirretty ensi keväälle, jolloin voitaisiin tehdä päätöksiä NDPTL:n tulevaisuudesta.

Liikenne- ja logistiikkakumppanuutta käynnistettäessä komission taholta luvattiin EU-rahoitusta hankkeisiin. Kumppanuuden käynnistämiseen kului kuitenkin ennakoitua enemmän aikaa ja näin ollen NDPTL:lle luvattu määräraha siirrettiin muihin rahoituskohteisiin. Kumppanuuteen ei ole onnistuttu saamaan rahoitusta ennakko-odotusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja logistiikkakumppanuusyhteistyön periaatteena on yhteisrahoitus. Rahoitus tulee osallistuvien maiden lisäksi EU:n rahoitusinstrumenteista ja -ohjelmista sekä kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta.

Kumppanuuden yhteyteen on perustettu NDPTL Support Fund. Suomi on sijoittanut liikenne- ja logistiikkakumppanuuden hankerahastoon 1 milj. euroa, EU 1,4 milj. euroa, Norja ja Saksa pienempiä summia eli yhteensä noin 3 milj. euroa. Suomi on pystynyt hyödyntämään kumppanuus-rahastoa siten, että UM:n rahastolle myöntämästä 1 milj. euron määrärahasta on saatu kolmen hankkeen kautta takaisin 809.000 euroa:

1.	Oulu-Kajaani tie	500 000 euroa
2.	Saimaan kanavan korjaus	109 000 euroa
3.	Viipuri-Brushnichnoje tie	200 000 euroa

Pohjoisen ulottuvuuden kumppanuustoiminta on jatkunut Ukrainan kriisin oloissakin. Käytännön yhteistyö mahdollistaa Suomellekin tärkeiden meneillään olevien hankkeiden jatkumisen. Eurooppa-neuvoston 16.7.2014 asettamat rahoituksen rajoitteet vaikuttavat kuitenkin yhteistyön tuloksellisuuteen. Sanktioiden vaikutukset haittaavat hankeyhteistyötä.

Suomi on korostanut erityisesti Euroopan pohjoisten alueiden raaka-ainevarojen Euroopan laajuista strategista merkitystä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä sujuvien, Euroopan markkinoille johtavien kuljetusreittien toimivuuden varmistamista. Lisäksi tulevat investoinnit Euroopan pohjoisten alueiden luonnonvarojen hyödyntämiseen ja tarvittavaan liikenneinfrastruktuuriin sekä Euroopan ja Aasian välisten pohjoisten kuljetusreittien lisääntyvä käyttö voivat muuttaa globaaleja kuljetusketjuja, jotka tulisi jo nyt ottaa huomioon.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä liikenne- ja logistiikkakumppanuuden jatkumista. Liikenne- ja logistiikkakumppanuudella yhdessä Barentsin alueen yhteistyön kanssa on mahdollista saada lisäarvoa arktisten alueiden yhteistyöhön. Alueellinen yhteistyö ja pohjoisten alueiden asiat ovat tulossa yhä tärkeämmiksi. Samalla tarvitsemme tehokkaita yhteistyömuotoja ja riittäviä resursseja joustavilla rakenteilla tätä yhteistyötä varten.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi